

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

Кафедра економіки та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

року набору

2017

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

051 Економіка

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Економіка підприємства

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

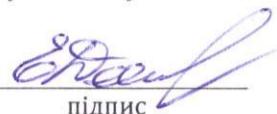
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

05.12.2019 р.

Дяченко Катерина Сергіївна,
старший викладач кафедри економіки та
обліку
прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

підпис

К. С. Дяченко
ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

05.12.2019 р.

Чемчикalenko Руслан Анатолійович,
керівник навчально-методичного відділу,
доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів,
кандидат економічних наук, доцент
прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та обліку

назва кафедри

протокол від 05.12.2019 р. № 6.

Зав. кафедри

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 27.12.2019 р. № 6.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та фахових компетентностей щодо методів організації ефективного господарювання на рівні підприємства; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти економічних цілей підприємства – одержання високих прибутків, вибір найбільш оптимальних стратегічних рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансово господарська діяльність підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Фінанси, гроші та кредит», «Економічна статистика» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як: «Економіка торгівлі», «Економіка підприємства торгівлі», «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок безпечності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм та правил, а також необхідного рівні індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях;

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово;

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 11. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

ФК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістово інтерпретувати отримані результати;

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин;

ФК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

ФК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

ФК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя;

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати;

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами;

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Порядок реєстрації підприємства

Поняття, цілі та напрями діяльності підприємства. Підприємство як система, моделі побудови підприємства. Державне регулювання господарської та підприємницької діяльності. Правові основи функціонування підприємства. Законодавчі акти, що регламентують діяльність підприємства. Зовнішнє середовище функціонування підприємства та його характеристика.

Види підприємства за класифікаційним ознаками: мета та характер діяльності, форма власності, належність капіталу, спосіб утворення та формування статутного капіталу, кількість працівників та обсяг валового доходу від реалізації продукції, ступень залежності від іншого підприємства, галузева належності, правовий статус та форми господарювання.

Господарські товариства, їх характеристика. Поняття та ознаки добровільних об'єднань підприємств. Організаційно-правові форми господарських об'єднань: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, картель, синдикат, трест, асоційовані підприємства, холдинг, фінансова група. Мета їх створення, особливості та ефективність діяльності.

Ліцензування та патентування підприємницької діяльності. Установчі документи та статутний капітал підприємства. Державна реєстрація та порядок ліквідації суб'єктів підприємництва. Культура підприємницької діяльності.

Тема 2. Ринок і продукція

Ринок і поведінка в ньому суб'єктів господарювання. Загальна характеристика ринку, його елементів та структури. Роль ринкової інфраструктури у формуванні сучасної економіки. Загальні та локальні принципи саморегуляції і поведінки суб'єктів ринку. Дотримання етичних норм поведінки у бізнесі.

Продукція як результат діяльності виробничих систем. Класифікація продукції за економічним призначенням. Оновлювання продукції внаслідок дії науково-технічного прогресу і попиту. Порядок розробки плану реалізації та виробництва продукції. Розроблення виробничої програми у натуральних та вартісних одиницях. Товарна, валова і чиста продукція. Обсяг реалізованої продукції (продажу). Обґрунтування виробничої програми ресурсами та виробничими потужностями.

Тема 3. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці

Економічна категорія продуктивності праці. Показники продуктивності праці. Методи розрахунку продуктивності праці. Класифікація факторів та резервів зростання продуктивності праці. Система розрахунків можливого зростання продуктивності праці.

Класифікація і структура персоналу підприємства. Показники руху персоналу на підприємстві. Розрахунок норм тривалості робочого часу. Складання балансу робочого часу. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Порядок складання штатного розкладу та посадових інструкцій.

Соціально-економічна сутність заробітної плати та її функції. Структура заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Тарифна система оплати праці. Форми і системи оплати праці. Методи мотивації трудової діяльності. Особливості преміювання персоналу.

Тема 4. Основний і оборотний капітал

Класифікація і структура основних засобів. Засоби виробництва та виробничі фонди. Поділ виробничих фондів на основні та оборотні. Характерні ознаки та визначення основних та оборотних фондів як економічних категорій.

Оцінка основних засобів за первісною, відновною, повною та залишковою вартістю. Періодична переоцінка основних засобів. Класифікація основних засобів.

Знос, амортизація і відтворення основних засобів. Характеристика процесу відтворення основних засобів. Фізичний та моральний знос основних засобів. Ефективність використання основних засобів. Амортизація і відтворення основних засобів. Методи нарахування амортизації.

Показники ефективності використання основних засобів. Шляхи поліпшення використання основних засобів.

Склад, структура і класифікація оборотних коштів. Елементний склад оборотних фондів. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Нормовані й ненормовані оборотні кошти.

Нормування оборотних коштів. Обчислення нормативів оборотних коштів в окремих їх елементах (виробничих запасах, незавершенному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції).

Оцінка ефективності використання оборотних коштів. Шляхи прискорення оборотності оборотних коштів.

Тема 5. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Структура техніко-технологічної бази. Тенденції розвитку техніко-технологічної бази. Особливості формування виробничої (техніко-технологічної) бази на підприємствах різних галузей.

Технічний розвиток підприємства, його форми. Оцінка технічного рівня. Процес економічного управління технічним розвитком підприємства, його основні етапи. Напрями технічного розвитку. План технічного розвитку підприємства.

Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва. Сутність лізингу та його об'єкти. Можливі види лізингу за окремими класифікаційними ознаками. Характеристика окремих видів лізингу. Організаційно-правові основи здійснення лізингу. Умови договору лізингу. Права та обов'язки лізингодавців та лізингоотримувачів. Витрати на надання та ефективність лізингових послуг.

Поняття, види і чинники формування виробничої потужності. Загальні методичні принципи розрахунку виробничої потужності підприємства. Особливості визначення виробничих потужностей підприємств різних галузей. Показники та шляхи підвищення використання виробничих потужностей.

Тема 6. Витрати на виробництв та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат на виробництво продукції. Склад витрат, які включають у собіартість. Класифікація витрат на виробництво за окремими ознаками.

Система управління витратами на підприємстві. Критичний обсяг виробництва продукції, графічний і аналітичний методи його знаходження. Зміна критичного обсягу виробництва продукції під впливом окремих факторів. Зміст і методика розрахунку кошторису виробництва.

Групування витрат за економічними елементами. Розрахунки кошторису виробництва по окремих економічних елементах. Собіартість валової, товарної і реалізованої продукції.

Калькуляція собіартості продукції. Витрати на одиницю обсягу товарної продукції. Місце калькуляції в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання та калькуляційні одиниці. Методика розрахунку окремих статей калькуляції. Обґрунтування і вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін за класифікаційними ознаками. Роль державної політики ціноутворення.

Формування ціни на продукцію. Методи ціноутворення за ринкових умов господарювання. Система знижок і доплат до базової ціни. Границі ціни на окремі види продукції. Фактори зниження собіартості продукції.

Тема 7. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Характеристика фінансової діяльності підприємства. Основні завдання фінансової діяльності. Класифікація джерел фінансування. Фінансовий план та необхідність його складання.

Формування і використання прибутку. Фінансові результати як критерій досягнення мети підприємства. Обчислення величини доходу і порядок його розподілу. Обчислення величини прибутку підприємства і порядок його розподілу. Основні функції і шляхи збільшення прибутку підприємства в сучасних умовах. Податки, їх види. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення. Фактори

підвищення рентабельності.

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Основні форми звітності для оцінки фінансового стану підприємства. Діагностика фінансового стану підприємства. Аналітична оцінка показників фінансового стану підприємства за показниками: прибутковості, фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності.

Економічна суть і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства. Змістова характеристика видів ефективності. Система показників ефективності виробництва: узагальнюючих; ефективності використання – праці, виробничих фондів і фінансових коштів. Вимірювання економічної ефективності ресурсів і витрат. Оцінка соціальної ефективності діяльності підприємства.

Внутрішні та зовнішні фактори зростання ефективності виробництва. Класифікація і суттєва характеристика зростання ефективності виробництва. Сучасні напрями ефективного використання окремих видів виробничих ресурсів.

Тема 8. Економічна безпека підприємства

Поняття економічної безпеки підприємства. Загальна характеристика економічної безпеки підприємства. Основні цілі економічної безпеки підприємства. Структурні елементи економічної безпеки підприємства та організація їх взаємодії. Економічна безпека за типами суб'єктів, сфер життєдіяльності та конкретних предметів. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Загальна методологія оцінки економічної безпеки підприємства. Аналіз та оцінка досягнутого рівня економічної безпеки підприємства. Збитки від зниження рівня економічної безпеки окремо взятого підприємства і певної їх сукупності. Поняття економічної кризи підприємства. Розробка програми виходу з економічної кризи.

Напрями забезпечення економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. Загальна характеристика фінансової, інтелектуальної та кадрової складових. Визначення функцій таких складових, як техніко-технологічна, політико-правова та інформаційна. Схема організації екологічної та силової складових.

Фактори впливу на економічну безпеку підприємства. Розробка власної довгострокової стратегії формування високого рівня економічної безпеки підприємства. Необхідні заходи й ресурси для реалізації стратегії досягнення належної економічної безпеки господарюючого суб'єкта.

Тема 9. Прогнозування та планування діяльності підприємства

Сутність та принципи прогнозування. Методи та принципи прогнозування. Планування як домінантна функція управління. Державне економічне регулювання. Економічні функції держави. Індикативне макроекономічне планування. Державне замовлення і державні контракти. Фінансова та кредитна політика держави. Особливості

кредитування підприємницької діяльності, нових малих і середніх підприємств. Система оподаткування.

Методичні основи планування. Планування як домінантна функція управління. Специфічні принципи планування. Система планів підприємства. Методи планування діяльності та розвитку підприємства. Сутність стратегічного планування. Основні етапи стратегічного планування діяльності підприємства. Методи вибору стратегії. Різновиди стратегій (зростання, стабілізації, виживання).

Стратегія розвитку підприємства та бізнес-планування. Бізнес-планування, його значення і роль у системі прогнозування перспектив розвитку виробництва. Типовий зміст і методика складання окремих розділів бізнес-планів.

Розвиток системи стратегічного планування в ринкових умовах господарювання. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст та можливі типові розділи тактичних (середньо- і короткострокових) планів підприємства. Показники тактичних планів, їх класифікація та призначення. Сутність і системи оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства. Проблеми удосконалення тактичного і оперативного планування в умовах ринкової системи господарювання.

Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства

Цільові функції діяльності підприємства на ринку. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Економічне визначення сильної конкуренції на ринку.

Товарна політика підприємства: цілі та складники. Товарна та цінова політика підприємства за умови сильної конкуренції на ринку. Оцінка товарної політики підприємства.

Сутність та значення цінової політики підприємства. Оцінка цінової політики підприємства. Обґрунтування вибору цінової та товарної політики підприємства. Механізм розробки цінової та товарної політики підприємства. Товарна інноваційна політика підприємства. Комунікаційна політика підприємства.

Тема 11. Обґрунтування виробничої програми підприємства

Сутність і роль виробничої програми підприємства. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Номенклатура та асортимент виробничої програми. Розділи виробничої програми. Види продукції: готова продукція, напівфабрикати, незавершене виробництво.

Обґрунтування виробничої програми виробничу потужністю. Методи вимірювання та показники виробничої програми підприємства. Натуральні, трудові та вартісні показники: товарна, реалізована, валова та чиста продукція.

Тема 12. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції

Конкурентоспроможності та методи її оцінки. Виробничий процес як основа діяльності підприємства. Складники виробничого процесу. Основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. їх призначення та особливості. Виробничий процес як сукупність виробничих операцій. Дискретні та безперервні виробництва.

Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства. Принципи раціональної організації виробничого процесу. Ознаки поділу виробництва на типи. Характеристика типів виробництва. Діалектика розвитку типів виробництва. Вплив типу виробництва на його ефективність.

Поняття, методи забезпечення якості продукції підприємства та управління ним. Економічна сутність якості продукції. Споживча вартість і технічний рівень. Показники якості окремих видів і всієї сукупності продукції, методика їх обчислення. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Методи забезпечення якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Технічний контроль якості на підприємстві, його організація, форми і методи. Економічна відповідальність підприємства за якість продукції.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Порядок реєстрації підприємства	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Порядок реєстрації підприємства	2			
Тема 2. Ринок і продукція	Ринок і продукція	2			
Тема 3. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	4			
Тема 4. Основний і оборотний капітал	Основний і оборотний капітал	2			
Тема 5. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2			
Тема 6. Витрати на виробництв та реалізацію продукції	Витрати на виробництв та реалізацію продукції	2			
Тема 7. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2			
Тема 8. Економічна безпека підприємства	Економічна безпека підприємства	2			
Тема 9. Прогнозування та планування діяльності підприємства	Прогнозування та планування діяльності підприємства	2			
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	Товарна та цінова політика підприємства	2			
Тема 11. Обґрунтування виробничої програми підприємства	Обґрунтування виробничої програми підприємства	2			
Тема 12. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	2			
Усього		26			

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.hlei.kh.ua/course/view.php?id=3549>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 2, 4].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Порядок реєстрації підприємства	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. Порядок реєстрації підприємства	2			
Тема 2. Ринок і продукція	Ринок і продукція	2			
Тема 3. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	4			
Тема 4. Основний і оборотний капітал	Основний і оборотний капітал	2			
Тема 5. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2			
Тема 6. Витрати на виробництв та реалізацію продукції	Витрати на виробництв та реалізацію продукції	2			
Тема 7. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2			
Тема 8. Економічна безпека підприємства	Економічна безпека підприємства	2			
Тема 9. Прогнозування та планування діяльності підприємства	Прогнозування та планування діяльності підприємства	2			
Тема 10. Товарна та цінова політика підприємства	Товарна та цінова політика підприємства	2			
Тема 11. Обґрутування виробничої програми підприємства	Обґрутування виробничої програми підприємства	2			
Тема 12. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	2			
Усього		26			

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3549>.

Основні джерела інформації: [2].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять (глосарій наведено у системі дистанційного навчання інституту).
4. Підготовка до практичних занять, тестування (тести наведено у системі дистанційного навчання інституту).
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем особистих знань, запитання для самоконтролю, самостійне вирішення практичних завдань.
6. Опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни.
7. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Завдання до самостійної роботи наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3549>.

Основні джерела інформації: [3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи. Порядок її виконання та критерії оцінювання наведено у [4].

Організація курсового проектування регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про організацію виконання та захисту курсових робіт (проектів);
- Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у творах працівників і здобувачів вищої освіти Харківського

торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1 Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальний рік	усього	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34) у тому числі за темами												Сума	
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12		
2019/2020	60	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: поточне тестування за темами дисципліни, розв'язання виробничих ситуацій, практичних завдань, виконання контрольних робіт.

Умовою допуску до підсумкового контролю є: отримання студентом не менше 36 балів за результатами поточного контролю.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. О. Болтянська, Л. О. Андреєва, О. І. Лисак. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. –

668 с.

2. Мельнік Л. Г. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. Г. Мельник. – Київ : Ліра-К, 2015. – 876 с.
3. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навчальний посібник / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.
4. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для студентів денної та заочної форм навчання / К. С. Дяченко. – Х. : Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 2020. – 36 с. – Рукопис.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навчальний посібник / В. І. Захарченко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 300 с.
6. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчальний посібник / В. В. Кулішов. – Київ : Ліра-К, 2014. – 208 с.
7. Міценко Н. Г. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчальний посібник / Н. Г. Міценко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 688 с.
8. Петрович Й. М. Економіка і фінанси підприємства : навчальний посібник / Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 408 с.
9. Шарко М. В. Економіка підприємства : навчальний посібник / М. В. Шарко, Н. В. Мєшкова-Кравченко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436 с.
10. Шевченко Л. С. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. С. Шевченко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 208 с.
11. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Станом на 11.11.2019 р. – Назва з екрана.
12. Демографічна та соціальна статистика [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Станом на 11.11.2019. – Назва з екрана.
13. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Станом на 11.11.2019 р. – Назва з екрана.